

Биљешке

ИЗ ИЗВЈЕШТАЈА О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ ИНСТИТУТА НРЦГ У 1960. ГОДИНИ

Савјет института

У току 1960 године Савјет Института је одржао три сједнице. На првој сједници читане су рецензије на радове Јуба Полексића и Динка Франетовића који су понуђени Институту. Савјет је прихватио мишљење рецензентата да се Полексићев рад не може штампати у издању Историјског института, а за Франетовићев рад је одлучено да се детаљније прегледа.

Савјет је на истој сједници примио Милорада Радовића и Милана Ивановића за асистента. По молби Гојка Вукмановића одлучено је да се прими као хонорарни службеник.

На другој сједници одржаној 4. октобра 1960. Савјет је расправљао о раду Института на основу исцрпног извјештаја који је подnio директор Института. Том приликом је претресано питање рада научно-стручног особља Института. Дискутовано је о резултатима које је постигао колектив у целини као и о научном раду сваког појединца. Истакнута је потреба јаче координације са члановима Института који се налазе ван Института, наиме који ради у разним установама. На овој сједници Савјет је примио за штампу радове: др Мирчете Ђуровића „Црногорске финансије 1860—1914.“ и рад Динка Франетовића „Историја поморства и рибарства Црне Горе“. Том приликом одређене су продајне цијене за „Именик географских назива средњовековне Зете“ и „Бококоторску сликарску школу XVII—XIX вијека“.

Дискутовано је о питању формирања редакције за писање историје Црне Горе. Закључак је био да се ради на припремама како би постепено дошло до остварења тога плана.

Савјет Института донио је рјешење којим се у Институту систематизују 24 радна мјеста.

На истој сједници донијета је одлука о расписивању конкурса за попуну радних мјеста у Институту.

На последњој сједници Савјет је одлучивао о молбама у вези са конкурсом и том приликом изабрао за асистента Јована Бојовића, а Ђуро Ђујовић је примљен за хонорарног службеника до завршетка студија. Такође је примљен књижничар за рад у библиотеци. За нека радна мјеста на конкурсу се није јавио нико. Разлози леже, поред осталог у томе што се не може обезбиједити стан.

Као што се из наведеног види, Савјет је у потпуности остварио руководећу улогу, улазећи у све проблеме и рјешавајући сва питања која предвиђа Закон о организацији научног рада и Правила Историјског института.

Проблем кадрова

Један од основних проблема којим се у току прошле године бавио је Савјет Института и научно-стручни колектив био је проблем кадрова. У вези са тим израђена је и нова систематизација радних мјеста у Институту, према којој су предвиђена 24 радна мјеста од којих су 14 научни радници (рачунајући ту и архивисту и библиотекара који се поред свога

посла баве још и научним радом). Овом систематизацијом број радних мјеста је повећан за три, али она није до данас потврђена.

У вези са попуњавањем радних мјеста предузимане су извјесне мјере у току прошле године. Тако је у току године преузет на рад један друг који се бави привредном историјом Црне Горе, а такође је расписан конкурс за три асистента, једног архивисту и једног библиотекара. Примљена су само два асистента за историју СКЈ и радничког покрета. Остало радно мјесто нијесу попуњена. У току године су из Института отишла два друга, један из одјељења за раднички покрет због стамбених прилика, и начелник одјељења за историју ЦГ до 1918. године. Тако је на почетку 1960. год. у Институту радило 9 научних радника, а на крају године 10 другова. Као што се види, тиме није решен проблем кадрова у Институту па је у току сљедеће, 1961. године потребно и даље рјешавати овај проблем. Али и овом приликом треба нагласити да успјешно рјешавање тога проблема зависи од успјешног рјешавања стамбеног питања.

Главна оријентација научног рада особља у Институту је била у току прошле године углавном истог карактера као и у претходној, 1959. години. Постискивало се извјесна пажња њиховом стручном и идејном уздизању. Поред осталог, у току протекле године пет другова је посјекивало школу за ученике страних језика. Четири друга су учила француски и један друг њемачки језик, јер им је познавање језика неопходно за њихов научни рад.

Научни особље у Институту је већином младо — углавном асистенти, тако да им је протекла година била прва година проведена на научном послу. Наравно, то је кратак период, да би се стекла већа искуства и формирао један научни радник. Ипак је протекла година била значајна, јер су другови пребродили прве тешкоће и савладали елементарне ствари из методике научног рада. То су постигли захваљујући изванредној марљивости и упорности коју је већина другова показivala у послу. Институт се трудио да им створи што боље услове за успјешан рад. Истина, као што је речено, немање стапова негативно се одражавало на успјех и ефекат рада. Ипак се резултатима њиховог рада може бити потпуно задовољно.

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Научноистраживачки рад се у току протекле године одвијао у оквиру раније утврђеног плана и постигнути су прилични успјеси, чији ће се резултати осjetити значајније тек у идућим годинама. Тада је рад био колективан и индивидуалан. За протеклу годину су објављени такви послови који ће омогућити много успешнији рад у идућим годинама. Ту прије свега треба поменути рад на библиографији књига и чланака из часописа и новина, који се односе на историју Црне Горе од 1850. године до данас, као и рад на хронологији НОБ-а.

I. Одјељење за историју Црне Горе до 1918.

У току 1960. године Одјељење је одржало 8 састанака, на којима су третирани питања у вези са дјелатношћу Одјељења. На сваком од састанака разматрано је извошење претходног задужења сваког појединца и давани наредни конкретни задаци. То је био стални систем рада Одјељења.

У току протекле године Одјељење, полазећи од раније "тврђеног" на, претежно се бавило изучавањем новијег периода црногорске историје, а то је период од 1850—1915.

Основу дјелатности Одјељења током 1960. године представљао је рад на изради регистра чланака из часописа и новина, који се односе на црногорску историју од 1850—1915. године.

Још у току прошле године Одјељење је израдило пегистар свих књига чија се проблематика односи на период 1850—1915. У току ове године у потпуности је израђен пегистар чланака и прилога који се односе на проблематику историје Црне Горе у наведеном периоду. На тај начин, Институт данас има срећен регистар књига и чланака и прилога из часописа, за наведени период.

Послије завршетка регистра књига и часописа, Одјељење је пришло изради предметног регистра чланака из новина. У тв сврху израђен је оквирни предметни регистар по појединим областима:

- 1) Спољнополитички односи Црне Горе;
- 2) Унутрашња управа Црне Горе;
- 3) Културно-просвјетна политика Црне Горе;
- 4) Друштвено-економски односи Црне Горе.

На бази израђеног оквирног предметног регистра, у коме су одређени основни појмови из наведене проблематике, Одјељење је пришло изради предметног регистра из новина. У први план су узете црногорске новине (Глас Црногорца, Невесиње, Оногашт, Народна мисао, Џетињски вјесник и др.). До сада је израђен регистар из Гласа Црногорца, који представља неопходан и врло важан извор за третирање ма којег проблема наведеног периода. Послије овога Одјељење ће прићи изради регистра из осталих новина.

Поред рада на овом послу, на који су били ангажовани сви чланови Одјељења сарадници су обављали и друге послове, радећи индивидуално и остварујући основне задатке Одјељења.

Сарадници одјељења одабрали су своје докторске дисертације и већ раде на њима. Поред тога, сарадници су учествовали и у раду ван Института. Сви су они написали по неколико прилога у новинама углавном у „Побједи“.

Одјељење је и у току протекле, 1960. године одржавало везу са научним радницима ван Института. Они су продужили да раде на изучавању проблема које је Институт унио у план свога рада. Ту прије свега долази у обзир рад Р. Ковијанића у Которском архиву на истраживању грађе о црногорским племенима. Његов рад је у завршној фази и вјероватно ће једна књига из те области бити припремљена за штампу у току идуће године.

II. Одјељење за историју СКЈ и радничког покрета

Један од основних задатака који је постављен пред Одјељење био је рад на хронологији догађаја народноослободилачког рата у Црној Гори, започет још крајем 1959. године. Раду на хронологији је придаван велики значај. На овом раду била су ангажована тројица другова. Потребно је било прегледати, осим постојеће литературе и објављених извора, и необјављену архивску грађу која се налази у нашем Архивском одјељењу, у архивама у нашој Републици и ван ње. То је изискивало доста времена, тако да су ова трајица другова били ангажовани углавном за овај посао. Рад је приведен крају и рачунамо да ће ускоро бити дат у штампу.

Раду на хронологији, нити пак било којем другом сличном послу, није се могло приступити без срећене библиографије. Зато је ово Одјељење наставило рад на библиографији који је био започет прошле године, и почетком 1960. године привело га крају. Библиографија је у потпуности срећена за период од 1951—1958. године. Нијесмо били у могућности да за сада средимо библиографију за период 1945—1950.

Због специфичности овог Одјељења радио се на срећивању архивске грађе по архивистичким принципима и на попуњавању архивских фондова. Предузете су мјере да се евидентира сва архивска грађа која се налази код појединих установа у Републици а односи се на раднички покрет и народну револуцију. За сада су прегледане такве установе само у Титограду.

Институт је био запланирао да Одјељење ради на прикупљању међаорске грађе која би могла да употребни празничу која је условљена непостојањем архивских документа. Одјељење је приступило анкетирању појединих личности за догађаје између два рата, али на том није много урађено јер за то није било објективних могућности.

О активности Одјељења може се говорити и кроз индивидуални рад, јер су сарадници објавили низ чланака и приказа (детаљније у извјештају).

III ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Библиотека

У току године путем куповине и размјене вршена је принова библиотеке. Набављене су само најнужније ствари. Крајем 1959. године имали смо 12.760 књига, а крајем 1960. године имамо 13.431.

У овој години вршили смо замјену са 41 институцијом у земљи и 39 у иностранству.

Архив

У архиву ради један службеник који није у стању да обради документациону грађу и остали материјал. Зато је расписан конкурс за једног архивисту и још једног архивског помоћника, али се за ова рад-на мјеста није нико јавио.

С обзиром да се ради на хронологији НОВ-а, морали смо за рад у архиву ангажовати асистенте. У сваком случају, у наредној години нужно се намеће популна архива потребним кадровима.

У току протекле године остваривана је врло уска сарадња са Историјским архивом ЦК КПЈ и сличним установама у другим републикама. На низу састанака и савјетовања, која су ове установе одржала, расправљано је о многим проблемима из рада установа које се баве прикупљањем и обрадом докумената који се односе на историју Партије и револуције. У овом је узимао учешћа и наш Институт.

У току протекле године радило се на попуњавању архива новим документима о историји послије револуције и на стварању евиденције о грађи која се налази у другим установама. Тако су асистенти Одјељења за историју радничког покрета прегледали архиве следећих установа у Титограду: ЦК СКЦГ, Главног одбора ССРН ЦГ, Народне омладине, Врховног суда, Републичког завода за социјално осигурање, Општинског комитета ЦК СК у Титограду. У овим установама је евидентирана грађа која је значајна за историју радничког покрета. Овај посао није завршен, па ће један од основних задатака у идућој години бити прикупљање и евидентирање ове грађе, и то не само из Титограда већ и из других градова наше Републике.

У будућем ће бити потребно много више радити на прикупљању меморарске грађе. У том циљу су предузете мјере да се утврди један списак догађаја и личности које обавезно треба анкетирати.

У циљу свидентирања грађе о историји Партије и револуције, преузета је на привремено коришћење из Државног архива у Цетињу сва она грађа која се односи на историју Партије и револуције. Тако је преузето неколико стотина докумената који се односе на разна суђења комунистима између два рата, затим један дио архива ЦАСНО-а и појединачних среских и општинских народноослободилачких одбора из доба рата. Ова грађа је архивистички обрађена по принципима по којима је срећена и осталла грађа у Институту. Тако је она постала приступачна научном истраживању. Истина, ова грађа и даље припада Државном архиву на Цетињу и она ће остати на привремено коришћење у Институту све док за то буде постојала потреба.

У току протекле године библиотеку и архив Института је користило 20 научних и других јавних радника који су долазили из других установа и република.

РАД НАУЧНО-СТРУЧНОГ КОЛЕКТИВА

У току протекле године научно-стручни колектив Института одржавао је девет састанака, као и годишњу скупштину. На овим састанцима су читана научна саопштења појединих доцтрова и расправљано је о те кућним проблемима из рада Института. Прочитана су следећа научна саопштења: Љубо Анђелић: „Борбе партизана и четника у мају 1942. године око Мојковца и Колашина“; Новак Ражнатовић: „Однос цркве и

државе у доба књаза Николе“. Димо Вујовић: „Скадарско питање 1018—1921.“; Др Мирчета Ђуровић: „Државни зајмови у доба књаза Николе“, а Милан Ивановић је прочитана предавање: „О методологији рата на изврима XIX в.“ Сва ова предавања су била попраћена живом дискусијом, па је ауторима дат низ корисних сугестија. Оваква форма рада се показала као врло корисна. Зато је олучено да се број ових саопштења повећа. У оквиру научно-стручног колективна организована је и дискусија о књизи Батрића Јовановића „КПЈ у Црној Гори 1919—1941“. Поред научног особља Института лискусији су присуствовали и чланови Историјске секције Титографа и неки политички радници.

Осим дискусија и читања научних саопштења, научно-стручни колектив је расправљао и о другим проблемима као што су питање даљег стручног и идејног изграђивања научног особља, читани су извјештаји о научноистраживачком раду појединих друštava, расправљано о раду појединих одјељења, о систематизацији радних мјеста, о годишњем извјештају, о учењу страних језика итд.

Рад чланова Историјског института који ради ван Института

Ван Историјског института радијо још 9 чланова Института. То су углавном руковођиоци појединих наших музеја, архива и библиотека. Институт се трудио да и њихову активност укључи у оквир плана непосредних задатака Института. Наравно, то иде много теже него са друго вима који ради у Институту. Ипак, њихова активност је у току протекле године била прилично плодна и представља допринос остварењу основних задатака нашег Института. Готово сви чланици Института објавили су по неколико мањих и већих прилога, а неки су завршили и своје опсежније студије (види подробније у извјештају).

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

У току 1960. године постигнут је знатан напредак у односу на претходну годину у вези са издавачком дјелатношћу. Рад се одвијао према оквирном плану који је усвојио Савјет Института на својој сједници од 7 XI 1959. године. Тако су за протекли период штампане следеће публикације:

1. Аграрни односи у Црној Гори од 1878—1912. од др Жарка Булајића.
  2. Именник географских назива средњовјековне Зете од др Гавра А. Шкриванића.
  3. Бококоторска сликарска школа XVIII и XIX вијека од Павла Мијовића.
  4. Историјски записи, св. 1.
  5. Историјски записи, св. 2.
  6. Историјски записи, св. 3.
  7. Историјски записи, св. 4.
  8. Црногорске финансије (1860—1915) од др Мирчете Ђуровића.
  9. Историја поморства и рибарства Црне Горе налази се у штампи.
- У вези са издавачком дјелатношћу треба истаћи успјех које је постигла редакција „Историјских записа“.

Историјски записи

У току протекле године издате су четири свеске „Историјских записа“. Редакција је радила у истом саставу као и претходне године. Рад редакције се нормално одвијао. Редакција је успјела да обезбиједи до вољну сарадњу, тако да је било доста материјала за све издате бројеве. Такође није било тешкоћа ни око штампања часописа, тако да се редовно појављивао — свака три мјесеца, што је много доприњело повећању угледа часописа.

Часопис је излазио у 1.200 примјерака и растурао се већином преко претплатника — установа или појединача. Неколико стотина примјерака од сваког броја остане нерастурено и служи за размјену са другим публикацијама. Ђероватно да би се број претплатника могао повећати ако би се томе проблему посветила већа пажња.

Као што је речено, изашле су четири свеске часописа на око 900 страница. У часопису су сарађивала 42 аутора са 67 прилога и то: 18 чланака, 19 прилога, 2 дискусије, 28 приказа и 2 бильешке. То су углавном и сталне рубрике часописа.

На тај начин часопис је одиграо значајну улогу у изучавању црногорске историје, а такође и њеном популарисању. Он пружа могућности и млађим научним радницима у Институту да се појављују у јавност са својим радовима и тако им помаже у њиховом развоју.

САРАДЊА И КООРДИНАЦИЈА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА

Осим Историјског института, у Црној Гори постоји низ других установа које се на извјестан начин баве изучавањем историје Црне Горе. То су прије свега: Државни архив на Цетињу, Државни музеј, Етнографски музеј, Његошев музеј, Музеј НОБ-а, Централна народна библиотека, Завод за заштиту и изучавање споменика културе, Државни архив у Котору, Поморски музеј у Котору и низ завичајних музеја. Појавила се потреба координирање рада са свим овим установама, како би се кадровске и материјалне снаге, које постоје у Црној Гори, што потпуније искористиле и како не би дошло до дуплирања послова. Због тога је на иницијативу Историјског института НРЦГ одржан у Цетињу 31. V 1960. године састанак руководилаца неких научних и културних установа из Црне Горе. Том приликом је закључено следеће:

Констатовано је да је потребно ујединити снаге и координирати рад како би се искористиле све снаге и све могућности за потпуније изучавање наше прошлости. Појединачне установе могу томе знатно допринијети предузимајући извјесне обавезе на себе. На тај начин би се развила извјесна активност, која је немогућна у оквиру и са снагама Историјског института. Са тог становишта су анализиране могућности и планови појединачних установа.

1. *Етнографски музеј*. Врше се припреме како би у току идуће године био покренут један часопис, заправо годишњак.

2) *Државни архив НРЦГ*. Архив ће и даље издавати историјску грађу. До сада је издао Паштровске исправе. Сада су у току припреме за издавање једног зборника старих црногорских пресуда. Издавање једног таквог зборника оцијењено је као врло корисно за нашу историјску науку.

Осим тога, колектив Архива ради на прикупљању грађе за историју установа старе црногорске државе.

3) *Библиотека*. Колектив Библиотеке ради низ библиографија, које су драгоценна помоћ за изучавање црногорске прошлости. Завршена је библиографија црногорских часописа од 1872—1918. год. али нема новаца да се објави. Сада се приступа изради библиографије календара и годишњака, а послиje тога радиће се библиографија новина.

Осим овога завршили су каталог Његошеве библиотеке. У плану је да се направи каталог библиотеке манастира Савина, Цетињског манастира итд. Архивско одјељење Библиотеке ће издати један каталог архивске грађе, која се чува у Библиотеци.

4) *Његошев музеј*. (Није био присутан представник Музеја). Предложено је да се као прво направи каталог грађе Павла Поповића, која се односи на Његоша, а коју је Музеј недавно набавио.

5) *Завод за изучавање и заштиту споменика*. (Није био присутан представник Завода). Предложено је да колектив Завода ради на прикупљању грађе за писање једног прегледа историјских и културних споменика Црне Горе.

Ваља нагласити да Поморски музеј у Котору издаје већ низ година свој "Годишњак" у коме се објављују радови из историје, првенствено поморства, Боке Которске.

Нужно је остваривати сарадњу и са научним институцијама ван наше Републике. У том погледу већ је било сарадње са Војноисториским институтом и Институтом за историју СКЈ у Београду.

ПЕТОГОДИШЊИ ПЛАН РАДА (1961—1965)

У току протекле године је расправљано о петогодишњем плану рада. Направљен је нацрт плана, са којим је упознат научно-стручни колектив и чланови Института, јер је свима био послат на увид да би дали приједбе и нове предлоге. Није било неких значајних примједби и предлога. Нацрт плана је сљедећи:

Основни задатак Историјског института НРЦГ је изучавање историје Црне Горе од најстаријих времена до данас. Из тога основног задатка произилазе и конкретни задаци које Јавни институт разрађује у својим годишњим и петогодишњим плановима.

Институт има три одјељења па ће план рада бити изнесен по овим одјељењима.

I

Одјељење за историју Црне Горе до 1918. године

У први план рада овог Одјељења истакнут је период од 1851—1918. године. Ово је урађено из тих разлога што је овај најзначајнији и најинтересантнији период црногорске историје врло мало обраћен. Без обраде и разумијевања овога периода црногорске историје није могућно обрадити и схватити догађаје послиje 1918. год., па се показало нужно да баш наши историчари марксисти приступе обради овога периода. То су разлози због којих је Одјељење ставило овај период у први план свога интересовања. Тако ће се у наредном периоду обраћивати сљедећи проблеми:

- 1) Друштвено економски односи
  - а) Аграрни односи — пољопривреда, шумарство и сточарство
  - б) Индустирија и занатство
  - ц) Емиграције и имиграција
  - д) Поморство и рибарство
  - е) Саобраћај
  - ф) Трговина и банкарство
  - г) Финансије
- 2) Друштвено политички развитак и уређење
  - а) Уједињење Црне Горе и брдских племена
  - б) Ослободилачки ратови и територијално ширење Црне Горе
  - ц) Структура државног уређења Црне Горе
  - д) Судство и законодавство
  - е) Политичке борбе у Црној Гори
  - ф) Аустроугарска окупација Црне Горе
- 3) Спољнополитички односи Црне Горе
  - а) Односи са Србијом
  - б) Односи са Русијом
  - ц) Односи са Аустријом
  - д) Односи са Турском
  - е) Односи са Италијом
  - ф) Односи са другим земљама — Француском, Немачком, Глеском, САД и др.
- 4) Културни и просветни развитак Црне Горе 1851—1916.

То су оквирне теме на којима већ раде наши научни радници, они који раде у Јавном институту или пак спољни сарадници Јавног института.

Осим на периоду 1851—1918, радиће се и на ранијим периодима, а посебно ће се посветити пажња оним периодима и проблемима који су до сада мање и слабије обрађивани. Тако ће се обраћивати сљедећи проблеми:

- 1) Црногорска племена (постанак, развитак, унутрашњи односи)
- 2) Црна Гора од Шћепана Малог до битке на Крусима
- 3) Поморство Боке Которске

4) Француска власт у Боки Которској за вријеме Наполеона.

Осим овога, поједини научни радници ће продужити даље изучавање периода Петра I и Петра II, као и оних ранијих.

У наредном петогодишњем периоду посветиће се пажња и објављивању архивске грађе. Тако ће бити објављено:

- 1) Грађа из руских архива
  - 2) Грађа о активности Централне комисије у Боки 1813—1814. године.
- На крају ће се приступити обради албанског питања, и то:
- a) Националноослободилачки покрет у Албанији од Берлинског конгреса до 1912.
  - b) Албанско питање од 1913—1921.

II

Одјељење за историју Црне Горе од 1918. до данас посвећује посебну пажњу историји Комунистичке Партије и радничког покрета, као и историји НОБ-а. Али да би се ови проблеми потпуније и правилније обрадили нужно је обрадити и извесне проблеме из друштвено-економског и политичког живота Црне Горе између два рата. Тако ће се у наредном периоду радити на сљедећем:

- 1) Привредне прилике Црне Горе 1918—1941. (О овој теми се већ појавила једна књига С. Меденице, али је остало још низ проблема које треба обрадити).
- 2) Уједињење Црне Горе и Србије
- 3) Грађанске политичке странке у Црној Гори, посебно Црногорска федералистичка странка.

4) Црногорски национални покрет.

5) Историја КПЈ у Црној Гори.

(Посебно ће се обрадити на нивоу чланака сваки значајнији догађај из историје Партије и радничког покрета: сваки штрајк, демонстрације, избори итд.)

Осим тога:

- a) Комунисти и грађанске странке
- b) Политика народног фронта у Црној Гори
- c) Странка радног народа
- d) Омладински покрет у Црној Гори
- e) Борба жена за право гласа у Црној Гори
- f) Синдикални покрет у Црној Гори
- g) Положај радничке класе итд.

На крају би био написан један преглед историје КПЈ у Црној Гори.

5) Историја НОБ

- a) Хронологија НОБ-а Црне Горе (детаљна хронологија војних и политичких догађаја)
- b) Историја народне власти у Црној Гори
- c) Квислиншке формације у Црној Гори
- d) Преглед НОБ-а Црне Горе 1941—1945.

Осим овога, на нивоу чланака биће обрађени многи догађаји из НОБ-а. Помоћи ће се рад организације Савеза бораца и појединача, који обрађују хронике појединачних села, градова, општина или срезова.

У наредном петогодишњем периоду приступиће се изради једне опширне историје Црне Горе. Ова историја би била обрађена у неколико томова. Тада посао се не може обавити за наредних пет година, али су

већ сазрели услови за приступање овом послу. Приступиће се формирању редакције за ову књигу, а у наредном петогодишњем периоду биће написан и објављен период до краја XVIII в. и то у једној или дviјe књиге. Прва година ће проћи углавном у дискусијама око физиономије и о основним тезама књиге.

БУЏЕТ ИНСТИТУТА ЗА 1960. ГОДИНУ

За 1960. годину буџетска средства одобрена Институту износила су 18,180.000 динара. Од тога је на личне расходе било предвиђено 8,680.000 динара, а утрошено је 8,434.063. На материјалне расходе предвиђен је био износ од 2,100.000. Утрошено је 2,039.438 динара. За функционалне расходе буџетом је предвиђено 7,400.000 динара, а утрошено је 7,163.391. динара. Према томе по партији „Лични расходи“ остало је неутрошено 245.937 динара. Готово читава сума односи се на „Хонораре“. По партији „материјални расходи“ остало је неутрошено 69.522 динара. По партији „функционални расходи“ није утрошено 236.009 динара, и то за откуп и фотокопирање докумената.

Док је у претходној, 1959. години отворено неколико акредитива, у овој години расходи су се кретали у оквиру буџетских средстава на мијењених Институту. Углавном је утрошено готово све што је буџетом предвиђено и није остало неисплаћених обавеза које би морале теретити средства за идућу годину. Према томе средства су била добро планирана и у том погледу није било неких потешкоћа у протеклој години.

У току 1960. године приходи од књига и часописа износе 466.167 динара. То није коначан резултат јер банка није прокњижила уплате које су приспјеле у посљедњих неколико дана 1960. године.

Секретаријат. Рад администрације у протеклој години одвијао се нормално. Послови су углавном на вријеме обављани. Показало се да су правилно систематизована радна мјеста и да се са овим бројем службеника могу обавити сви послови који спадају у дјелокруг Секретаријата.